

صحبت از بازار آب در ادبیات قانونی و سیاستی ایران سابقه

نسبتاً قابل توجهی دارد که از برنامه توسعه سوم، مدنظر

77

مسئولان اجرایی و قانون‌گذاران بوده است. تقویت بازارهای محلی آب، در ذیل تبصره «۲» ماده (۱۰۶) این قانون، به‌عنوان یکی از وظایف وزارت نیرو مطرح شده است. در همین راستا وزارت نیرو از سال ۱۴۰۰ در چندین دشت از کشور بازار آب ایجاد کرده است تا به ادعای مسئولان چالش‌های مدیریت منابع آب ایران و بهروری پایین و غیرکارا را سامان بخشد. اما باید پرسید در کشوری مانند ایران که دارای مشکلات زیربنایی متعددی در حوزه آب است و مسائلی مانند: نبود اطلاعات آماری دقیق، عدم حفاظت و کنترل برداشته‌ها، تأمین جریان حداقل محیط‌زیستی در اکثر مناطق و اکثر طرح‌های توسعه منابع آب، عدم استفاده از فناوری‌های نوین به‌ویژه در بخش کشاورزی، عدم وجود مدیریت یکپارچه منابع آب، عدم اعتماد بهره‌برداران به بخش دولتی، ناعدالتی در واگذاری و تخصیص آب از شاخص‌ترین موارد این مشکلات به شمار می‌رود، آیا اجرای پروژه بازار آب وزارت نیرو می‌تواند موفقیت‌آمیز باشد؟ آیا این بازار آب مد نظر وزارت نیرو می‌تواند راهکاری در جهت حل مسائل آب کشور باشد؟ در چند شماره از ماهنامه دنیای پسته با بازار آب قزوین، خواب آشنا شدیم در این شماره فرصتی دست داد تا در همین زمینه با محمد راسترو، سرپرست معاونت برنامه‌ریزی شرکت آب منطقه‌ای یزد گفتگو کنیم. راسترو بازار آب را یک راهکار برای مدیریت عرضه و تقاضا و تأمین آب برای متقاضیان از محل بهره‌وری و کاهش اتلاف مصرف بهره‌برداران می‌داند.

بازار آب؛ مدیریت عرضه و تقاضای آب

در مصاحبه با محمد راسترو سرپرست
معاونت برنامه‌ریزی شرکت آب منطقه‌ای یزد

۴ مهندس راسترو! لطفاً در رابطه با روند تأسیس بازار آب

در یزد توضیح بفرمایید؟

مطالعات طرح بازار آب یزد در محدوده مطالعاتی یزد - اردکان به‌عنوان یکی از پایلوت‌های بازار آب کشور در سال ۱۳۹۸ آغاز و از ۲۰ اسفند ۱۴۰۲ رسماً افتتاح و وارد فاز اجرایی شد.

بازار آب راهکاری برای مدیریت عرضه و تقاضا و تأمین آب برای متقاضی است که از محل بهروری، صرفه‌جویی و کاهش اتلاف آب مصرفی بهره‌برداران تأمین می‌شود. در حقیقت فرایندی است که از طریق آن دارندگان مجوز بهره‌برداری از منابع آب، حقوق حق‌آبه خودشان را به‌صورت موقت با یکدیگر و یا متقاضیان جدید به‌منظور هدایت فعالیتشان به سمت ارزش بالاتر و مؤثرتر مبادله می‌کنند. بایستی بدانیم که در ازای هر واحد حجم آب، چه مقدار بهروری اقتصادی خواهیم داشت. یعنی همه عزیزان در سراسر کشور در

در بازار آب هر کدام از کسانی که دارای پروانه بهره‌برداری هستند می‌توانند به میزان حداکثر ده درصد از پروانه مجاز بهره‌برداری خود را که بصورت مازاد است، وارد بازار کنند. این آب مازاد معمولاً بر اثر صرفه‌جویی و اجرای پروژه‌های بهره‌وری آب ایجاد می‌شود به‌نجوی که نوع تولید و سطح کشت تغییر نکرده باشد. در بخش صنعت هم نسبت به میزان تولیدشان، می‌توانند آب مازاد را در بازار عرضه کنند. به‌منظور تعادل‌بخشی سفره‌های آب زیرزمینی مجدداً حداقل به میزان ده درصد از این حجم آب مازاد کسر می‌شود و نود درصد باقیمانده نیز بر اساس EC (هدایت الکتریکی) محل عرضه، محل مصرف و جداول بازهای EC بررسی شده و در نهایت حجم قابل عرضه در محل مصرف مشخص می‌شود. این تبادل موقت آب هم در شش حالت از بخش کشاورزی به کشاورزی، از کشاورزی به صنعت و از صنعت به کشاورزی و از صنعت به صنعت می‌گیرد.

در همین راستا شرکت آب منطقه‌ای، سامانه‌ای برای بازار آب به‌عنوان سامانه «سبای یزد»، به نشانی saba.yzrw.ir طراحی کرده‌است. متقاضیان واگذاری (فروش) و پذیرش (خرید) می‌توانند از طریق آن نسبت به ثبت درخواست خود اقدام نمایند. نتیجه درخواست پس از بررسی‌های کارشناسی به اطلاع متقاضیان خواهد رسید.

❖ چرا فروش آب در این بازار را بصورت موقت در نظر گرفته‌اید؟

طرح بازار به‌عنوان طرح حاصل از اصلاح روش‌های آبیاری و همین‌طور ایجاد بهره‌وری در مصرف آب، چه در بخش صنعت و چه در بخش کشاورزی است؛ اما از طرفی منابع آب زیرزمینی هر ساله دچار تغییرات عمده‌ای می‌شود و امکان دارد در سال بعد میزان برداشت آب کاهش یابد. فرض بفرمایید با توجه به اصلاح و تعدیل که در حال اجرا است، همچنین پتانسیل سفره‌های زیرزمینی میزان برداشت آب از منابع آب زیرزمینی در پروانه‌ها دائماً دچار تغییر است؛ امروز پروانه بهره‌برداری با حجم معینی دارید؛ ولی امکان دارد سال بعد به‌علت کاهش نزولات جوی و عدم تأمین آب مورد نیاز با کاهش میزان برداشت از آن سفره و چاه مواجه باشیم، به‌خاطر همین نمی‌شود که یک کشاورز یا یک صنعتگر بیاورد و یک حجم آب را

تولیدات خودشان در بخش کشاورزی و صنعتی بایستی به این نکته توجه کنند که به‌ازای هر واحد حجم آب چه مقدار بهره‌وری اقتصادی دارند. بازار آب هم تلاشش بر این است که با تأکید بر استفاده از روش‌هایی که منجر به صرفه‌جویی در مصرف آب می‌شود، به بهره‌برداران کمک کند تا ارزش اقتصادی و بهره‌وری بیشتری را از حجم آب در اختیارشان کسب کنند. در حال حاضر مصرف آب در بخش کشاورزی استان یزد بالغ بر ۷۰۸ میلیون مترمکعب در سال و در بخش صنعت بالغ بر ۵۵ میلیون مترمکعب است.

در ارتباط با بازار آب نکته دیگری که بایستی عرض کنیم این است که ما در این بازار به هیچ عنوان به دنبال کاهش فعالیت کشاورزی و یا کاهش سطح زیر کشت به دلیل حجم بالای آب مصرفی نیستیم و بارها هم تأکید بر حمایت از بخش کشاورزی داشتیم؛ ولی بایستی به‌منظور مصرف بهینه آب در این بخش، نسبت به تغییر نوع کشت و استفاده از روش‌های نوین آبیاری براساس سند سازگاری با کم‌آبی که تصویب شده‌است، اقدام شود و دقیقاً با مبادله کردن موقت حجم آب مازاد در بازار آب میزان بهره‌وری در این بخش را ارتقا دهیم.

❖ بازار آب یزد در چه سطح و منطقه‌ای قرار است اجرا شود؟

در حال حاضر تنها در محدوده مطالعاتی یزد - اردکان که بزرگ‌ترین دشت استان یزد است به صورت پایلوت اجرا می‌شود. امیدواریم با موفقیت در این بازار آب و با یک ارزیابی مجدد بتوانیم این را به سایر محدوددهای استان هم تعمیم دهیم.

❖ لطفاً بفرمایید دشت یزد - اردکان در کدام حوضه آبریز است؛ بالادست و پایین‌دست دشت کدام مناطق قرار دارند؟

دشت یزد - اردکان کاملاً در استان یزد و در حوضه آبریز زاینده‌رود قرار دارد. دشت یزد - اردکان از عقدا شروع شده و تا مهریز در استان یزد ادامه دارد.

❖ شرکت‌های آب منطقه‌ای در این بازار چه نقشی دارند؟

دولت و شرکت آب منطقه‌ای یزد در این طرح تنها نگاه نظارتی دارند و هیچ انتفاع اقتصادی از آن نخواهند داشت؛ به این صورت که شرکت آب منطقه‌ای یزد فقط بر فعالیت این بازار از جمله فرآیند انتقال، مصرف صحیح، بررسی موانع بهره‌برداری و حجم مبادلات نظارت دارد. در این بازار، کارگزاری از بخش غیردولتی که صلاحیتشان از سوی شرکت مدیریت منابع آب ایران به تأیید رسیده‌است، اقدامات لازم برای انجام فرآیند معامله آب را پیگیری کرده و به انجام می‌رسانند و درصد جزئی از خریدار و فروشنده به عنوان حق کارگزاری دریافت می‌کنند.

❖ حضور بهره‌برداران در این بازار چگونه است؟

کارت چاه فروشنده کسر و به شارژ کارت دیجیتال خریدار اضافه شود.

۴؟ آقای راستروا در بسیاری موارد افزایش شارژ امکان پذیر نیست برای این چه تمهیداتی پیش بینی شده است؟

پیش نیاز این خرید و فروش نصب کنتور هوشمند و مودم بر روی چاه است لذا سایر چاهایی که فاقد این امکانات هستند امکان ثبت در این سامانه را ندارند.

۴؟ از لحاظ فنی برای برخی از چاهها امکان افزایش شارژ نیست؛ مثلاً بعضی چاهها توان افزایش آبدهی ندارند یا به خاطر EC هایی که دارند افزایش شارژ امکان پذیر نیست

همه اینها در مراحل بررسی کارشناسی درخواست واصله، بررسی خواهد شد.

۴؟ آیا امکان دریافت آب به عنوان خریدار هم بررسی می شود؟

بله؛ خریدار هم بایستی درخواستش را در سامانه اعلام کند تا مورد بررسی قرار گیرد؛ داشتن سابقه دقیق، پروانه بهره برداری معتبر، چاه مجهز به کنتور هوشمند و مودم برای خریدار هم الزام است. در روند بررسی، EC آب و پتانسیل آبدهی چاه نیز مورد بررسی قرار می گیرد و میزان برداشت آب از چاه هم مشخص می شود.

۴؟ آیا در این بازار لوله گذاری و جابه جایی و انتقال آب هم وجود دارد؟

بازار در سلفاز تعریف شده است؛ در فاز اول فقط به صورت تبادل شارژ سالانه است. فاز دوم که فاز مبادله آب انتقالی دریا و پساب تصفیه خانه های فاضلاب است به صورت فیزیکی و بلندمدت می باشد. در گام سوم هم خرید و فروش چاهها و ماده ۲۷ و ۲۸ قانون توزیع عادلانه آب قرار است اجرا شود. در حال حاضر فقط فاز اول اجرایی شده است و مراحل بعدی مطالعات در حال انجام است.

۴؟ در مورد کارگزاری ها و نحوه تأیید صلاحیتشان توسط وزارت نیرو لطفاً توضیح دهید؟ این کارگزاری ها چه مشخصاتی باید داشته باشند و چه کسانی در آنها حضور دارند؟

انتخاب و ارزیابی کارگزار یک شیوفا می دارد که شرکت مدیریت منابع آب این شیوفا می که کارگزاران چه مشخصاتی باید داشته باشند را در اختیار قرار داده است؛ به عنوان مثال یک متخصص منابع آب و یک کارشناس حقوقی داشته باشند. هر کدام از این اعضا به صورت حقیقی یا حقوقی، درخواست و سوابق خود را در ارتباط با بحث حفاظت و بهره برداری از منابع آب زیرزمینی بایستی ارائه دهند. شرکت مدیریت منابع آب، سوابق شغلی آنها را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و به آنها از درجه چهار تا یک مجوز کارگزاری ارائه می دهد. هر چه

طولانی مدت در اختیار فردی دیگر قرار دهد چرا که ممکن است نتواند در سال بعد حجمی را که تعهد کرده به متقاضی واگذار کند. از طرف دیگر نرخ آب در بازار برای یک بازه زمانی معین (یک دوره یکساله) است و در سال بعد تغییر خواهد کرد. به این دلایل مدت واگذاری را یکساله در نظر گرفتیم که هم خریدار و هم فروشنده امکان استفاده از فرصت های بهتر به جهت حفظ منافع خود در پیش رو داشته باشند.

۴؟ فرمودید امکان فروش آب به صورت دائمی یا چندین

ساله نیست و باید یکساله در نظر گرفته شود؛ از طرفی برنامه سازگاری با کم آبی و تعدیل و کاهش پروانه ها هم در حال اجرا است. آبیایی توجهی به پیش نیاز اصلی بازار که شفافیت حقوق و مالکیت است و حقوق بهره برداران را در حالهای از ابهام و موقت قرار دادن منجر نمی شود که اهدافی که برای بازار آب پیش بینی شده است اتفاق نیفتد؟

استان هایی مثل یزد که در منطقه گرم و خشک کشور واقع شده اند معمولاً با کاهش نزولات جوی مواجه هستند لذا برداشت از منابع آب زیرزمینی هم با محدودیت مواجه است بجنوی که علی رغم اصلاح و تعدیل، برداشت از منابع آب با بیلان دشتها همخوانی ندارد؛ یعنی ورودی با خروجی برابر نیست. در استان یزد، سالانه شاهد کاهش به طور متوسط ۴۵ سانتی متر از سطح آبهای زیرزمینی هستیم و به همین خاطر نمی توان مجوز فروش یک رقم ثابت را برای فرد به جهت عرضه طولانی مدت و دائم در نظر بگیریم. پیش بینی می شود عرضه آب در بازار با شرایط فعلی افراد را به استفاده متمرکز از آب تشویق کرده تا با استفاده از روش های نوین، بهره وری آب را بالا ببرند و آب مازادشان را در بازار به قیمت مناسبی به فروش برسانند. بازار آب در سراسر دنیا به همین شیوه است و به هیچ عنوان به واسطه قیمت سالانه و هم وضعیت اقلیمی به صورت قراردادهای بلندمدت مبادله صورت نمی گیرد.

۴؟ پیش نیازهای ورود به این بازار برای بهره برداران چیست؟

اولاً اینکه حتماً چاه دارای پروانه بهره برداری معتبر (پروانه اصلاح و تعدیل شده برای چاههای کشاورزی) باشند و در سامانه سیای یزد اطلاعات دقیق خود را ثبت کرده باشند. درخواست فرد فروشنده مبنی بر میزان و قیمت آب مازاد، در شرکت آب منطقه ای بررسی کارشناسی شده و پس از تأیید در کمیته منابع آب شرکت مطرح شده و گواهی فروش آب صادر می گردد؛ این گواهی به صورت دیجیتال بوده و در تابلو قرار می گیرد؛ هر مقداری که از میزان آب مندرج در گواهی در بازار به فروش برود به صورت دیجیتال از آن کسر می گردد. در حال حاضر چاههای کشاورزی افرادی که درخواستشان را ارائه می دهند بایستی مجهز به کنتور هوشمند بوده و بر روی کنتور هوشمند مودم نصب شده باشد که به صورت الکترونیکی قابل شارژ باشد تا وقتی خریدار نسبت به خرید اقدام کرد مقدار آب از شارژ

می‌شود؛ به این ترتیب که در صورت تغییر هدایت الکتریکی منبع آبی بین نقاط مبدأ و مقصد مبادله، با توجه به طبقه‌های کیفی نقاط مبدأ و مقصد، میزان تغییر تحویل آب بر اساس ضرایب مندرج در ماتریس‌های مربوطه تعیین می‌گردد؛ لذا این موضوع کاملاً لحاظ شده و نگرانی خاصی در این خصوص وجود ندارد.

آیا در این بازار امکان خرید جهت تأمین آب برای مصارف دیگر مثلاً فضای سبز شهری پیش‌بینی شده‌است؟
فضای سبز شهری چون یک بحث جداگانه از این موضوع است باید مورد بررسی قرار گیرد؛ چرا که شرایط خاص خودش را دارد و آب کافی موردنیاز را دارد. ما هم با انجام صرفجویی و استفاده از شبکه‌های نوین درصدد کاهش مصرف آب آن هستیم. با توجه به اینکه نرخ بهرمرداری فضای آب شهری با نرخی که می‌خواهد در بازار ارائه شود متفاوت است، فعلاً در این مقوله لحاظ نمی‌گردد؛ ولی در طولانی‌مدت و در گام‌های بعدی استقرار بازار، احتمالاً این امکان وجود دارد که آنها هم بتوانند از این پتانسیل استفاده کنند.

بازار آب به‌نوعی باز تخصیص آب بدون فشار به آبخوان‌ها است. آیا با ایجاد بازار آب یزد بارگذاری‌های جدید و صدور مجوز ممنوع می‌شود؟ آیا این ممنوعیت شامل آب شرب هم می‌شود؟

در شرایط حاضر بازار آب در بهترین زمان ممکن در حال شکل‌گیری است. بند «ع» تبصره هشت قانون بودجه سال ۱۴۰۲ دولت را موظف کرده که کلیه صنایع، بحث باز تخصیص منابع آب را داشته‌باشند و همه بایستی از منابع آب غیرمتعارف؛ دریا یا از پساب استفاده کنند و صنعت قاعدتاً کم کم به این سمت می‌رود که از این منابع استفاده کند. در فازهای بعدی با پیشرفت بازار آب، صنایع می‌توانند آب مازاد در اختیار خود از محل آب دریا و پساب را در بازار عرضه نمایند. در حال حاضر در بخش آب شرب هم بارگذاری جدید انجام

که سوابق بیشتر، اعضای مؤثر بهتر و بر اساس چک لیست شیونامه از امتیاز بالاتری برخوردار شوند، سطح بیشتری از لحاظ وسعت مترمربع در دشت مدنظر را می‌توانند زیر پوشش خودشان قرار دهند.

هر کارگزاری در سطحی از منطقه فعالیت دارد و نمی‌تواند در منطقه کاری کارگزاری دیگر فعالیت داشته باشد؟

شرکت معین می‌کند که مثلاً این کارگزار با این درجه در چه سطحی از محدوده می‌تواند فعالیت انجام دهد. کارگزار در قسمت‌هایی که با توجه به سطح فعالیتش مشخص می‌شود می‌تواند نسبت به بررسی و تشویق خریدار یا فروشنده اقدام نموده و کارمزد دریافت کند. کارمزد هم به‌صورت درصدی از نرخ مبادله در بازار است.

نحوه انتخاب کارگزاری در بازار آب یزد، باین صورت است که شرکت آب منطقه‌ای فراخوان داده و منتخبین فراخوان به‌عنوان کارگزار در منطقه انتخاب و به‌صورت رسمی اعلام می‌شوند.

آیا این نحوه انتخاب کارگزار انحصار ایجاد نمی‌کند؟

این از اختیارات شرکت آب منطقه‌ای است که به فراخور شرایط می‌تواند یک یا چند کارگزار انتخاب نماید. فعلاً در حال حاضر برای این مرحله از بازار در محدوده یزد - اردکان، انتخاب یک کارگزار مدنظر است؛ ولیکن در آینده با توسعه محدوده اجرای بازار در سایر بخش‌های استان، قابلیت به‌کارگیری تعداد بیشتری کارگزار وجود دارد.

این بازار چه تأثیری بر سایر دشتهای همجوار دارد؟

ما هیچ‌گونه بارگذاری جدیدی در این دشت نداریم و بارگذاری ثابت است. در بازار آب برداشت از افزایش بهرموری و مازاد آب در دشت صورت می‌گیرد لذا اضافه برداشت نداشته و اثری بر روی سایر دشتهای نخواهد داشت.

قرار است این بازار با جابه‌جایی شارژ اجرا شود و می‌دانیم با وضعیت اغلب آبخوان‌ها، بالادست حوضه آبریز دسترسی به آب با کیفیت بهتری وجود دارد، از همین رو شارژ کردن‌ها خیلی سهل‌الوصول‌تر است تا کسانی که در پایین‌دست حوضه هستند و کیفیت آب هم پایین‌تر است؛ لذا احتمالاً بازاری چنین برنامهریزی شده در بالادست بهتر از پایین‌دست می‌تواند فعالیت کند. آیا در این باره مطالعاتی صورت گرفته است؟

تفاوت کیفیت آب از نظر EC (هدایت الکتریکی) در محل عرضه و محل مصرف در طول فرایند رسیدگی به درخواست، بر اساس جداول تدوین شده در این خصوص مورد بررسی قرار می‌گیرد و حجم آب قابل عرضه در محل مصرف بر اساس ضرایب مشخص شده تعیین

بازار است؛ چون مهم‌ترین مؤلفه اصلی در بازار بحث مالکیت است و وقتی به راحتی تزییع می‌شود کسی این ریسک را نمی‌کند که آب مازاد خود را اعلام نماید و وارد بازار شود سؤال بهجایی بود؛ باید توجه داشت که یکی از شرایط حضور در بازار، دارا بودن پروانه اصلاح و تعدیل شده با توجه به پتانسیل سفره و سند سازگاری با کم‌آبی است؛ چرا که بعضی از چاه‌های مادیگر قابلیت برداشت بیش از این مقدار را ندارند. کشاورزان می‌توانند بهجای استفاده از روش‌های سنتی مثل غرقابی، با تغییر روش و استفاده از روش‌های نوین آبیاری، آب مصرفی خود را کاهش داده و آب مازاد را در بازار عرضه کنند و ارائه آب مازاد در بازار به معنای این نیست که پروانه‌شان مجدداً کاهش یابد. سیاست وزارت نیرو هم این نیست.

۴ در بسیاری از موارد مشاهده شده که علیرغم استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین و کاهش پروانه چاه به واسطه جابه‌جایی و کف شکنی، باز هم پروانه چاه‌ها مشمول برنامه تعدیل شده است؟

علت آن است که بیش از این توان برداشت آب از سفره زیرزمینی وجود ندارد. شما می‌پنید حتی با جابه‌جایی و کف شکنی و مواردی از این قبیل، بیشتر از این چاه دیگر پتانسیل برداشت ندارد. فرض بفرمایید با اجرای شبکه‌های آب روستایی در روستاها همه خانه‌ها دارای لوله و کنتور آب باشند؛ با افزایش جمعیت، مصارفی از جمله آب شرب و آبیاری جهت حفظ درختان باغات جدیداً احداث، افزایش یافته است و حتی گاهی با باز کردن شیر آب کم فشار شدن مشهود است چرا که حجم آب موجود تکافوی نیاز آبی فعلی نیست. وقتی شیر آب را باز می‌کنیم دیگر آبی در لوله نیست و علت این است که دیگر آن پتانسیل لازم را برای تأمین آب شرب و بهداشت را ندارد. می‌گویید من آمدم هزینه پرداخت کردم، کنتور هم گذاشتم و تمام هزینه‌های دولت را پرداخت کردم؛ ولی الان آب ندارم. پتانسیل آب زیرزمینی هم به همین ترتیب است. یعنی هر چه پیش می‌رویم متأسفانه سطح آب زیرزمینی یزد هر ساله ۴۵ سانتی‌متر پایین می‌رود و قطعاً با این اتفاق علاوه بر کاهش میزان آب، هدایت الکتریکی (EC) نیز افزایش پیدا می‌کند.

۴ سخن پایانی اگر هست بفرمایید.

در حقیقت طرح بازار آب هم یکی دیگر از طرح‌های مهم و موفق در سند یزد نوین و یزد بهرور است. امید است با این نگاه جدید به نوع مصرف و بهروری آب، بتوانیم از طریق بازار آب و سایر اقدامات مشابه آن، امید را در صنعتگران، کشاورزان و عموم مردم کشورمان بالا برده و آنها را به آینده درخشان‌تری با استفاده بهینه از منابع آب در اختیار نوید دهیم.

نمی‌شود مگر برای موارد خاصی مانند مسکن مهر که در دستور کار دولت است و به صورت جدی پیگیری می‌شود؛ البته لازم به ذکر است که این هم به معنای یک انتقال جابه‌جایی جمعیت است نه به عنوان افزایش جمعیت با وجود بحث باز تخصیص منابع آب در صنایع که به منظور کاهش فشار بار و تأمین نیاز آب شرب استان انجام شد، همچنان نیاز آب شرب استان به قوت خودش باقی است و بسیار محدودیت شدیدی در ارتباط با آب شرب استان داریم؛ چرا که EC (هدایت الکتریکی) منابع آب زیرزمینی به شدت در حال افزایش است. آب انتقالی در دسترس، درصد کمی از مصرف آب شرب را تأمین می‌کند و لذا ضروری است از طریق خط دوم خراسان که در دستور کار است نیاز آب شرب استان را تأمین نماییم.

۴ فرمودید قرار است در آینده بر اساس قانون، صنایع آب‌بر به سمت استفاده از پساب و آب دریا بروند آیا با اجرا شدن این امر، پروانه چاه‌های صنایع لغو و باطل می‌شود یا به قوت خود باقی است؟

سیاست دولت بر این است که کلیه صنایع پرآبخوا، بایستی حداکثر تا سال ۱۴۰۴ از منابع آبی غیرمتعارف مانند پساب یا آب دریا استفاده کنند؛ قطعاً پروانه بهربرداری آنها پس از آن ابطال شده و دیگر از منابع آب زیرزمینی به آنها تخصیص داده نخواهد شد.

۴ آقای راسترو! مستحضر هستید پروانه چاه‌ها را با تمسک به طرح سازگاری با کم‌آبی کاهش می‌دهند، چگونه کشاورزی که مشمول بحث تعدیل شده باید آب مازاد داشته باشد؟ شاید گفته شود با استفاده از سیستم‌های آبیاری نوین آب مازاد ایجاد کنند! بهربرداری که ده درصد آب مازاد را وارد این بازار می‌کند چگونه می‌تواند اطمینان داشته باشد این آب مازاد در اولویت بعدی مورد تعدیل و مصادره قرار نمی‌گیرد؟ بی شک برنامه سازگاری با کم‌آبی مانع بزرگی برای ورود به این